

**UCHWAŁA NR XXVIII/253/2020
RADY GMINY PIEKOSZÓW**

z dnia 30 grudnia 2020 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami GMINY
PIEKOSZÓW na lata 2018 - 2021” za okres 2018 - 2020.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 2 i 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i 1378), art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2020 r. poz.282, 782 i 1378) Rada Gminy Piekoszów uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie Wójta Gminy Piekoszów z realizacji „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami GMINY PIEKOSZÓW na lata 2018-2021” za okres 2018 - 2020, stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Piekoszów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

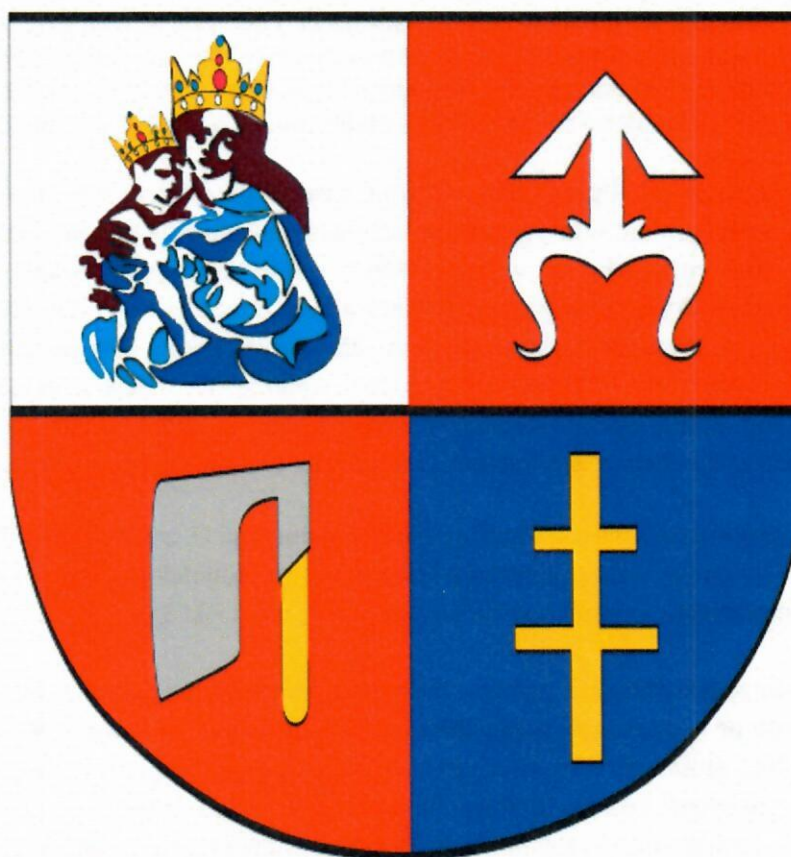
Przewodnicząca
Rady Gminy Piekoszów

Barbara Długosz

Załącznik
do uchwały Nr XXVIII/253/2020
Rady Gminy Piekoszów
z dnia 30 grudnia 2020 r.

SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI „GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI
GMINY PIEKOSZÓW NA LATA 2018 – 2021”
za okres 2018 – 2020

Piekoszów, listopad 2020 rok

WSTĘP

Gminny program opieki nad zabytkami dla Gminy Piekoszów na lata 2018-2021 sporządzony został na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, przepis art. 87 ust. 1 ustawy nakłada obowiązek sporządzania programów opieki nad zabytkami przez samorządy zarówno wojewódzkie, jak i powiatowe oraz gminne. Zgodnie z tym przepisem, gminny program opieki nad zabytkami sporządzany jest przez Wójta na okres 4 lat i po uzyskaniu opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków podlega uchwaleniu przez Radę Gminy. Program ogłaszany jest w Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym. Program dla Gminy Piekoszów przyjęty został uchwałą Nr III/28/2018 Rady Gminy Piekoszów z dnia 20 grudnia 2018 r. i ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego z dnia 14 stycznia 2019 r. pod poz. 438.

Zgodnie z dyspozycją art. 87 ust. 5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami, Wójt zobowiązany jest sporządzać, co dwa lata sprawozdanie i przedstawić je Radzie Gminy.

Program Opieki nad Zabytkami Gminy Piekoszów opracowany został na podstawie danych z wojewódzkiego rejestru zabytków oraz gminnej ewidencji zabytków i stanowi podstawowy instrument, którym posługuje się gmina w celu kształtowania i ochrony zasobu dziedzictwa na swoim terenie. Podstawowym zadaniem programu jest analiza zasobu zabytków z obszaru gminy, w kontekście uwarunkowań historycznych, przestrzennych, krajobrazowych oraz opracowanie strategii na rzecz ich wykorzystania z korzyścią dla mieszkańców gminy i zachowania dla przyszłych pokoleń.

Przepis art. 7 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, wskazuje, że formami ochrony zabytków są: wpis do rejestru zabytków, uznanie za pomnik historii, utworzenie parku kulturowego, ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. W studium uwzględnia się wymogi ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków poprzez wskazanie obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków, dla których zakres ochrony ustalono w decyzji o wpisie do rejestru zabytków. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków podlegają bezwzględnej ochronie, której zakres określają przepisy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz treść decyzji obejmującej zabytek (a także jego otoczenie) wpisem do rejestru zabytków.

Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.), jako jedno z zadań własnych gminy wskazuje sprawy kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury *oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami* (art. 7, ust. 1 pkt 9).

Wśród innych zadań własnych gminy – pośrednio związanych z ochroną zabytków – znajdują się sprawy m. in.: ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej, gminnych dróg, ulic, mostów, placów, organizacji ruchu drogowego, bibliotek gminnych i innych instytucji kultury, kultury fizycznej i turystyki, zieleni gminnej i zadrzewień, cmentarzy gminnych, utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych, promocji gminy.

Analiza uwarunkowań, stanu oraz szans i zagrożeń dziedzictwa kulturowego oraz przyrodniczo krajobrazowego, które składają się na kompletny zasób zabytków, pozwoliła na sformułowanie następujących priorytetów Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami:

Priorytet I:

Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego, jako element rozwoju społeczno-gospodarczego;

Kierunki działań	Działania
Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy ich stanu technicznego	<p>Prowadzenie regularnych kontroli stanu zachowania zabytków będących własnością gminy;</p> <p>Opracowanie procedur postępowania ws. remontów obiektów ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków, ale nie wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa świętokrzyskiego;</p> <p>Opracowanie planów remontów i konserwacji obiektów ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków (we współpracy z właścicielami nieruchomości, na których położony jest zabytek);</p> <p>Opracowanie wytycznych konserwatorskich w sprawie wyceny oraz sposobów realizacji remontów przy obiektach ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków;</p> <p>Podejmowanie starań o pozyskanie środków finansowych na realizację zadań związanych z poprawą stanu technicznego zabytków ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków;</p> <p>Realizacja niezbędnych prac przy obiektach o awaryjnym stanie technicznym grożącym destrukcją oraz całkowitą utratą wartości zabytkowych;</p>

Priorytet II:

Ochrona krajobrazu kulturowego i świadome jego kształtowania;

Kierunki działań	Działania
➤ Ochrona planistyczna krajobrazu kulturowego i układów ruralistycznych na terenie gminy	<ul style="list-style-type: none">▪ Kontynuacja prac przy przygotowywaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu całej gminy;▪ Opracowanie miejscowego planu zagospodarowania dla ruin pałacu Tarłów w Podzamczu i jego otoczenia w zakresie niezbędnym dla ochrony jego wartości zabytkowych;▪ Konsekwentne egzekwowanie zapisów dotyczących działalności inwestycyjnej na obszarach objętych ochroną (w zakresie wysokości zabudowy, jej charakteru i funkcji);▪ Walka z samowolami budowlanymi;▪ Ochrona panoram widokowych oraz przedpoli widokowych wsi i miast o wartościach kulturowych;
➤ Monitorowanie stanu ruin pałacu Tarłów w Podzamczu dla rozwoju społeczno - gospodarczego gminy	<ul style="list-style-type: none">▪ Monitorowanie kwestii prawno-własnościowych zabytku oraz podjęcie współpracy z właścicielem zabytku w zakresie ewentualnych prac budowlano - konserwatorskich i adaptacyjnych;

--	--

Priorytet III:

Badanie i dokumentacja dziedzictwa oraz edukacja służąca budowaniu tożsamości lokalnej społeczności

Kierunki działań	Działania
➤ Identyfikacja wizualna zabytków ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków oraz stworzenie „mapy dziedzictwa” gminy	<ul style="list-style-type: none">▪ Stworzenie spójnego oznakowania dla obiektów ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków;▪ Stworzenie mapy lokalizującej zabytki nieruchomości na terenie gminy (do celów promocji, edukacji i turystyki).
➤ Upowszechnianie wiedzy o dziedzictwie kulturowym oraz aktywizacja społeczna w tym zakresie	<ul style="list-style-type: none">▪ Organizacja wydarzeń, konkursów związanych z ważnymi elementami dziedzictwa kulturowego gminy;▪ Identyfikacja elementów dziedzictwa związanych z przemysłową i górniczą przeszłością gminy.

W Gminie Piekoszów zlokalizowane są następujące zabytki objęte wpisem do rejestru województwa świętokrzyskiego:

- ***Piekoszów - Kościół parafialny p.w. Narodzenia NMP*** z XIX w., Nr rejestru - A.441 (decyzja WKZ w Kielcach z dnia 16.10.1956 r., znak: KI.4-A-2/1/65/56 oraz decyzja WKZ w Kielcach z dnia 28.10.1971 r., znak: KI.Vb-680/634/71),
- ***Piekoszów - Cmentarz parafialny***, z 2 ćw. XIX w., Nr rejestru - A.442 (decyzja WKZ w Kielcach z dnia 09.09.1992 r., znak: PSOZ.OW.Ki.5340/1228/92),
- ***Podzamcze - Ruina pałacu Tarłów***, Nr rejestru - A.443/1 (decyzja Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach z dnia 01.08.1947 r, znak: KIIt- ZK-4-9/47 oraz decyzja WKZ w Kielcach z dn. 08.05.1971 r., znak: KIVb - 680/266/894/71),
- ***Podzamcze - Otoczenie ruiny pałacu Tarłów*** – teren w promieniu 100m od jego zewnętrznych murów, Nr rejestru - A.443/2 Decyzja Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach z dnia 01.08.1947 r, znak: KIIt- ZK-4-9/47 oraz decyzja WKZ w Kielcach z dn. 08.05.1971 r., znak: KIVb- 680/266/894/71.

Biorąc pod uwagę zasób dziedzictwa w Gminie – niewielką ilość zabytków wpisanych do rejestru oraz wartościowe walory przyrodniczo - krajobrazowe – oraz stan zachowanie i prawdopodobne zagrożenia poszczególnych zabytków, zauważyć należy, że:

Zespół kościoła parafialnego p.w. Narodzenia NMP w Piekoszowie – jest zabytkiem w najlepszym stanie technicznym, o spójnej i niemal autentycznej formie architektonicznej i przestrzennej. Regularnie prowadzone prace budowlane i konserwatorskie oraz planowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji (2017-2023) inwestycje wokół zabytku uwzględniają jego autentyczną formę, kontekst urbanistyczny i krajobrazowy. W tym zakresie szczególnie istotne jest zachowanie charakteru pozostałych elementów zespołu, zwłaszcza bezpośredniego otoczenia świątyni oraz starodrzewu.

Cmentarz parafialny w Piekoszowie – jest w stosunkowo dobrym stanie zachowania. Pomimo znaczącej degradacji technicznej poszczególnych nagrobków, zwłaszcza tych najstarszych, cmentarz zachował swój historyczny charakter oraz walory krajobrazowej. Jego bryła jest wciąż wyróżniającym się, wyodrębnionym z rolniczego otoczenia elementem krajobrazu. Wciąż czytelna kompozycja przestrzenna, pozostałości starodrzewu oraz murowane ogrodzenie, uzupełnione są o zabytkową kaplicę oraz poszczególne, historyczne nagrobki. Składa się to na spójny i wartościowy element dziedzictwa lokalnego. Jednocześnie, podkreślić należy, że ogromne znaczenie dla kontekstu urbanistycznego i krajobrazowego cmentarza ma zachowanie jego otoczenia – niezagospodarowanego – rolniczego i leśnego.

Osobnym zupełnie zabytkiem – zarówno ze względu na stan zachowania, rangę oraz niewykorzystany potencjał – jest **Ruina pałacu Tarłów w Podzamczu**. Nieustalona ostatecznie własność zabytku, chaotyczne rozprzestrzenianie się zabudowy podchodzącej niemal pod mury pałacu (pomimo wpisu do rejestru otoczenia zabytku w promieniu 100 m od murów obwodowych) spowodowały zaniechania mające bardzo niekorzystny wpływ nie tylko na stan techniczny zabytku, ale również jego walory krajobrazowe. Ruina pałacu Tarłów jest zabytkiem o znaczeniu ponadlokalnym, krajowym. Reprezentacyjna bryła, układ i charakter pomieszczeń wskazują na wczesnobarokowe pochodzenie założenie. Naroża budowli, górujące w czterech punktach ponad centralnym korpusem, pomimo, że nadawały pałacowi akcent warowności, są już tylko reminiscencją funkcji obronnej. Pałac w Podzamczu należy do grupy analogicznych, cennych zabytków z tzw. polskich pałaców wczesnobarokowych: Ujazdów (1614-1626), Biała Podlaska (ok. 1622), Kruszyna (1630), Kielce (1636-1641). Na szczególne podkreślenie zasługuje uderzające podobieństwo pałacu w Podzamczu i kieleckiego pałacu biskupów krakowskich. Podobieństwo to, wynikające być może ze wspólnego projektanta, a być może z legendy odnoszącej się do urażonej przez krakowskiego biskupa dumy Tarłów, jest bezsprzeczne. Dodaje to tym większą wartość lokalną pałacu, który wraz z pałacem biskupów krakowskich w Kielcach tworzy ciekawy kontekst historyczny, artystyczny i naukowy.

Jednocześnie w **Gminnej Ewidencji Zabytków** umieszczonych jest wiele cennych lokalnie, niewielkich zabytków ważnych dla społeczności Piekoszowa – kapliczek, figur i krzyży przydrożnych. To one budują świadomość historii i przynależności do danego obszaru, są niemymi i często ostatnimi świadkami losów funkcji danych miejsc, historycznych centrów wsi, przepraw czy ważnych wydarzeń z przeszłości. Włączone do Gminnej Ewidencji Zabytków na etapie jej aktualizacji kapliczki i krzyże przydrożne są przejawem dostrzegania tych wartości przez Gminę Piekoszów i troski o ich zachowanie w dla następnych pokoleń. Ewidencja ta obejmuje 47 zabytków nieruchomych z terenu całej gminy, w tym również cztery obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz zawiera 93 stanowiska archeologiczne.

REALIZACJA PROGRAMU

1. Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzanie do poprawy stanu ich zachowania poprzez udzielanie dotacji na remonty obiektów zabytkowych.

Uchwałą nr XLI/284/2017 Rady Gminy Piekoszów z dnia 19 czerwca 2017 r. w sprawie określania zasad i trybu udzielania dotacji z budżetu gminy Piekoszów na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach ruchomych i nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków (Dz. Urz. Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 czerwca 2017 r. poz.2034, 2182 i 3055) - Gmina Piekoszów stworzyła możliwości prawne dotowania z budżetu gminy, prac przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków z terenu gminy. Uchwała stanowi prawo lokalne, które w sposób kompleksowy określa zasady i tryb udzielania dotacji z budżetu gminy na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach, które spełniają łącznie następujące warunki:

- ✓ zlokalizowane są na terenie Gminy;
- ✓ wpisane są do rejestru zabytków lub do gminnej ewidencji zabytków;
- ✓ nie stanowią własności Gminy;
- ✓ posiadają istotne znaczenie historyczne, sakralne, artystyczne lub kulturowe dla mieszkańców gminy.

Dotacja udzielona może być każdemu, kto posiada tytuł prawny do dysponowania zabytkiem, na podstawie wniosku (wraz z załącznikami) złożonego do Wójta. Wysokość dotacji, przy uwzględnieniu innych źródeł finansowania, nie może przekroczyć 100% nakładów koniecznych na zrealizowanie prac. Dotacja obejmować może nakłady na:

- ✓ sporządzenie ekspertyz technicznych i konserwatorskich,
- ✓ przeprowadzenie badań konserwatorskich, architektonicznych lub archeologicznych,
- ✓ wykonanie dokumentacji konserwatorskiej,
- ✓ opracowanie programu prac konserwatorskich i restauratorskich,
- ✓ wykonanie projektu budowlanego robót budowlanych,
- ✓ sporządzenie projektu odtworzenia kompozycji wnętrz,
- ✓ zabezpieczenie, zachowanie i utrwalenie substancji zabytku,
- ✓ stabilizację konstrukcyjną części składowych zabytku lub ich odtworzenie w zakresie niezbędnym dla zachowania tego zabytku,
- ✓ odnowienie lub uzupełnienie tynków i okładzin architektonicznych albo ich całkowite odtworzenie, z uwzględnieniem charakterystycznej dla tego zabytku kolorystyki,
- ✓ odtworzenie zniszczonej przynależności zabytku, jeżeli odtworzenie to nie przekracza 50% oryginalnej substancji tej przynależności,
- ✓ odnowienie lub całkowite odtworzenie okien, w tym ościeżnic i okiennic, zewnętrznych odrzwi i drzwi, więźby dachowej, pokrycia dachowego, rynien i rur spustowych,
- ✓ modernizację instalacji elektronicznej w zabytkach drewnianych lub w zabytkach, które posiadają, oryginalne, wykonanie z drewna części składowe i przynależności,

- ✓ wykonanie izolacji przeciwwilgociowej,
- ✓ uzupełnienie narysów ziemnych dział architektury obronnej oraz zabytków archeologicznych nieruchomości o własnych formach krajobrazowych,
- ✓ działania zmierzające do wyeksponowania istniejących, oryginalnych elementów zabytkowego układu parku lub ogrodu,
- ✓ zakup materiałów konserwatorskich i budowlanych niezbędnych do wykonania prac i robót przy zabytku,
- ✓ zakup i montaż instalacji przeciwwłamaniowej oraz przeciwpożarowej i odgromowej

W oparciu o wyżej wskazaną uchwałę udzielono dotacji dla obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz do gminnej ewidencji zabytków i tak:

- 1) **uchwała LVIII/415/2018 z dnia 26 czerwca 2018 r.** - w sprawie udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru zabytków – dotyczyła **kościół parafialny pw. Narodzenia NMP w Piekoszowie** wpisanego do rejestru zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Kielcach pod pozycją A: 441. Udzielono dotacji w kwocie 100.000 zł, na roboty obejmujące:
 - remont tynków naw bocznych i prezbiterium kościoła, oraz
 - remont tynków cokołów.

Poprzednia dotacja udzielona również z budżetu gminy miała miejsce w 2017 roku - Rada Gminy przeznaczyła kwotę 150.000 zł. na zadanie pn. „Renowacja elewacji zachodniej i wież kościoła parafialnego p.w. Narodzenia NMP w Piekoszowie wraz z dostosowaniem do funkcji turystycznych”.

- 2) **Uchwała LX/432/2018 z dnia 02 sierpnia 2018 r.** - w sprawie udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty i roboty budowlane przy zabytku nieruchomym znajdującym się w Gminnej Ewidencji Zabytków – dotyczyła **krzyża przydrożnego na postumencie z XX wieku** (przy zjeździe na cmentarz w Piekoszowie). Udzielono dotacji w kwocie 10.000 zł, na roboty obejmujące:
 - rozmontowanie górnej części figury tj. samego krzyża na nowy z tego samego materiału (piaskowca),
 - oczyszczenie korpusu z napisem i jego konserwacja,
 - uzupełnienie ubytków części podstawy figury,
 - przygotowanie podstawy cokołu betonowego i obłożenie piaskowcem o grubości 6 cm,
 - odnowienie napisów i konserwacja całości figury,
 - odtworzenie zniszczonej przynależności zabytku poprzez poprawienie kostki brukowej wokół krzyża.

W 2018 roku opracowana została **Gminna Ewidencja Zabytków**, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w formie kart adresowych obiektów ujętych w tej ewidencji i uzyskała pozytywną opinię Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Kielcach (zarządzenie Wójta Gminy Piekoszów Nr 0050.52.2018 z dnia 27 lipca 2018 roku). Ewidencja ta obejmuje 47 zabytków nieruchomości z terenu całej gminy, w tym również cztery obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz zawiera 93 stanowiska archeologiczne.

Dzięki pozyskanej dotacji ze Starostwa Powiatowego w Kielcach wyremontowano **kapliczkę przydrożną z początku XX wieku w Zajączkowie**.

2. Kierunki działań oraz zadania w zakresie edukacji na rzecz dziedzictwa historycznego regionu.

Biblioteka Centrum Kultury w Piekoszowie zainicjowała gry terenowe, jako nowy rodzaj działalności instytucji, w których w ciekawy sposób młodzież może nauczyć się historii i kultury własnego regionu. W 2019 roku zorganizowano Powiatową Historyczną Grę Terenową „**Zapisane w pamięci**” – sfinansowana przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020.

Celem projektu było zwiększenie aktywnego zaangażowania młodych ludzi z terenu gminy w dbanie o lokalne dziedzictwo historyczne, podniesienie poziomu wiedzy na temat wydarzeń z przeszłości, które miały miejsca na terenie gminy i rozbudzenie wśród nich zainteresowania lokalną historią. Cel projektu jest nadal realizowany poprzez:

- ✓ wydanie publikacji książkowej o miejscach pamięci, jakie znajdują się na terenie Gminy Piekoszów,
- ✓ aplikację na telefon, dzięki której mieszkańcy będą mogli odbyć również wirtualną podróż w przeszłość,
- ✓ szlak pieszy i rowerowy, gdzie będą zaznaczone punkty, w których znajdują się obiekty upamiętniające wydarzenia lub bohaterów z przeszłości,
- ✓ tablice wraz z ich opisem,
- ✓ organizację gry terenowej śladami miejsc pamięci dla dzieci i młodzieży ze szkół z terenu gminy,
- ✓ stworzenie historycznej gry planszowej oraz rajd śladami miejsc pamięci.

Działania te stanowią realizację III priorytetu - przyjętego w Programie Opieki nad Zabytkami Gminy Piekoszów na lata 2018 – 2021.

Kolejny zrealizowany program przez Bibliotekę Centrum Kultury w Piekoszowie, to projekt zatytułowany „**Ocalić od zapomnienia**” – projekt dofinansowany ze środków Ministerstwa Obrony Narodowej. Program ten Biblioteka Centrum Kultury w Piekoszowie realizowała wspólnie z Fundacją Kulturalna Przestrzeń pod koniec lutego 2019 roku rozpoczęła realizację projektu, który miał na celu pogłębienie wiedzy beneficjentów projektu na temat Żołnierzy Wyklętych i ich działań. Odbiorcami inicjatyw organizowanych w ramach projektu byli uczniowie klas VI-VIII ze szkół podstawowych z powiatu kieleckiego, do których skierowano działania takie jak Powiatowy Konkurs Wiedzy Historycznej na temat Żołnierzy Wyklętych oraz historyczna gra terenowa.

Od kilku już lat gminna instytucja kultury (BCK) realizuje „**Przegląd Obrzędów Ludowych**”, który osiągnął już rangę wojewódzką i cieszy się odpowiednią estymą wśród uczestników, organizowane są również gminne przeglądy wokalne i teatralne, w których uczestniczą dzieci i młodzież ze szkół z terenu gminy tj.:

- ✓ Przegląd Talentów BCK,
- ✓ Przegląd Piosenki Popularnej,
- ✓ Miniatury Sceniczne,

- ✓ Przegląd Kolęd i Pastorałek,
- ✓ Przegląd Teatralny we współpracy z ZOPI w Micigoździe.

Kolejny projekt realizowany przez Bibliotekę Centrum Kultury w Piekoszowie to projekt pt. „*Piekoszów z kulturą*”, dofinansowany ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach Programu Dom Kultury+ Inicjatywy Lokalne 2019. Projekt składał się z kilku części, z których najważniejszą było badanie potrzeb i oczekiwań mieszkańców w zakresie działań kulturalnych, analiza pracy instytucji oraz nakreślenie w jakim kierunku powinny być prowadzone działania, aby odpowiadać na zmieniające się trendy i spełnić potrzeby społeczności. BCK zorganizowała dla mieszkańców gminy badania ankietowe oraz Forum Lokalne pn. „Piekoszów z kulturą”. W ramach projektu wsparcie finansowa otrzymały inicjatywy oddolne zgłoszone przez chętnych mieszkańców czy grupy formalne i nieformalne. W ramach programu odbyły się następujące wydarzenia:

- ✓ 100- lecie Szkoły Podstawowej w Zajączkowie,
- ✓ Piknik rodzinny, ognisko integracyjne w Wincentowie,
- ✓ Folkowo i wesoło (Przegląd solistów przyśpiewek ludowych),
- ✓ Warsztaty z wyplatania w Brynicy,
- ✓ Wydanie dwóch tomików wierszy lokalnych pisarzy z Gminy Piekoszów:
 - ❖ Stanisława Rogali – „Rozmowy z lasem”,
 - ❖ Iwony Gałęzowskiej – *Do nieskończoności płynę*”.

3. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Piekoszów.

Obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Piekoszów uchwalone zostało przez Radę Gminy Piekoszów w dniu 5 września 2000 r. poprzez podjęcie uchwały Nr VI/34/2000. Studium to kolejno zmieniane było uchwałami:

- ✓ XXXII/330/2005 z dnia 28 września 2005 r.
- ✓ LXVIII/464/2014 z dnia 31 października 2014 r.
- ✓ XL/276/2017 z dnia 31 maja 2017 r.

Studium to poddane było ocenie aktualności, Rada Gminy Piekoszów w dniu 30 marca 2016 r. podjęła uchwałę Nr XXIII/158/2016 w sprawie aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Gminy Piekoszów. Przeprowadzona analiza wykazała znaczny stopień dezaktualizacji zawartych w dokumencie informacji i konieczność dokonania niezbędnych uzupełnień w zakresie diagnozy uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego gminy. Sformułowano również zaktualizowane kierunki polityki przestrzennej Gminy Piekoszów, opierając się zarówno na wynikach analizy uwarunkowań, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, jak również na ocenie potrzeb własnych oraz zasadności wniosków złożonych przez osoby prawne i fizyczne w sprawie dokonania zmian w sposobie przeznaczenia terenów.

Mając na względzie ustalenia oceny aktualności studium Rada Gminy Piekoszów w dniu 27 czerwca 2019 r. podjęła uchwałę Nr XII/89/2019 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany

studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Piekoszów, która obejmować będzie teren całej gminy.

W dniu 17 listopada 2020 r. podane zostało do wiadomości publicznej *Obwieszczenie o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium*, zainteresowani mogli w terminie do dnia 8 grudnia 2020 r. - składać wnioski dotyczące zmiany studium.

4. Opracowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Piekoszów na okres 2017-2023.

W dniu 28 września 2017 r. Rada Gminy Piekoszów uchwałą Nr XLVI/314/2017 przyjęła Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Piekoszów. Program Rewitalizacji został przygotowany i opracowany zgodnie z wymogami określonymi w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2020r. poz. 802 ze zm.) oraz Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020, Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 lipca 2015 roku.

Program Rewitalizacji stanowi dokument uszczegóławiający politykę rozwoju lokalnego prowadzonego przez władze Gminy Piekoszów. Jest to opracowanie, które w najbliższych latach nadawało będzie kierunek szczególnym celom rozwoju gminy z kilku względów:

- ✓ Wyznaczono obszar zdegradowany za pomocą kryteriów rewitalizacyjnych, które w sposób rzetelny mogły oddać poziom poszczególnych zjawisk na terenie gminy. Wyznaczony tak obszar zdegradowany Gminy Piekoszów składa się z 5 sołectw wiejskich, na którym zamieszkuje ponad 8 tys. mieszkańców, co stanowi ponad połowę mieszkańców całej gminy, są to następujące sołectwa:
 - Piekoszów,
 - Jaworznia,
 - Micigózd,
 - Rykoszyn,
 - Zajączków.
- ✓ Wyznaczono obszar rewitalizacji w Gminie Piekoszów na podstawie podsumowania zebranych wskaźników, pogłębionej analizy stanu społeczno – gospodarczego i na tej podstawie do rewitalizacji przewidziano obszar składający się z dwóch sołectw:
 - Piekoszów,
 - Jaworznia.
- ✓ Całkowity obszar Gminy Piekoszów przeznaczony do rewitalizacji wynosi 1413,207 ha, co stanowi 13,72% całkowitej powierzchni gminy. Obszar ten zamieszkuje blisko pięć tysięcy mieszkańców, co stanowi blisko 30% całej liczby mieszkańców gminy.
- ✓ Program Rewitalizacji jest opracowaniem kompleksowym. Przesądza o tym zarówno tryb i zakres prac koncepcyjnych, wytyczone cele i kierunki działania, wypracowany system zarządzania rewitalizacją, jak również zintegrowany oraz zrównoważony charakter planowanych przedsięwzięć. Program uwzględnia problemy różnych grup i środowisk oraz przewiduje realizację potrzeb zarówno tzw. „twardych” – mieszczących się w obszarze inwestycji w szeroko pojętą infrastrukturę techniczną, jak i tych „miękkich” – stymulujących kapitał ludzki oraz społeczny gminy.

Program Rewitalizacji dla Gminy Piekoszów jest dokumentem integrującym – na poziomie podobszarów rewitalizacji – lokalne polityki publiczne. Z jednej strony wpisuje się w już istniejące

opracowania planistyczne, a z drugiej zaś, determinował będzie przyszłe dokumenty programujące rozwój lokalny.

5. Problemy związane z ochroną i opieką nad zabytkami i dziedzictwem kulturowym gminy

Realizacja zadań w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami nasyca wielu trudności, a podstawowy problem stanowi brak wystarczających środków finansowych na realizację tych zadań, a także często występujący nieuregulowany stan prawny nieruchomości (zabytku).

Jak opisano we wstępie do niniejszego sprawozdania *Ruina Pałacu Tarłów w Podzamczu* jest zabytkiem o znaczeniu ponadlokalnym, krajowym, o niejasnym stanie prawnym. Próby uregulowania tego stanu rzeczy rozpoczęły się w 2018 roku, poprzez wydanie decyzji Starosty Kieleckiego z dnia 07.06.2018r. znak: GN-II.660.11.4.2018, na mocy której orzeczono wprowadzenie z urzędu zmiany w bazie ewidencji gruntów i budynków w odniesieniu do działki oznaczonej nr 37/1 o pow. 0,3300ha, polegającej na przywróceniu wpisu „użytkownika” - Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Kielcach. Decyzja ta na skutek odwołania konserwatora zabytków nie została się w obrocie prawnym, Świętokrzyski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego w Kielcach wydał w dniu 1.08.2018r. decyzję znak: WIG.II.7221.82.2018, którą uchylił w całości zaskarżoną decyzję Starosty Kieleckiego i umorzył postępowanie w całości, gdyż w ocenie organu odwoławczego postępowanie przeprowadzone w pierwszej instancji było od samego początku bezprzedmiotowe. Z wcześniejszej informacji ze Starostwa Powiatowego w Kielcach wynika, że z wniosku zainteresowanego prowadzone jest postępowanie o ustalenie istnienia prawa własności w celu właściwej ochrony o przyjęcie zastępstwa procesowego do Głównego Urzędu Protektorii (sygn. akt IC 79/10 i IC 67/15).

W 2020 roku Świętokrzyski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Kielcach złożył wniosek do Starosty Kieleckiego o wywłaszczenie nieruchomości, na której znajduje się ruina Pałacu Tarłów na rzecz Gminy Piekoszów – właściwej ze względu na miejsce położenia tego zabytku. Postępowanie jest w toku, w kwestii ewentualnego wywłaszczenia na rzecz Gminy Piekoszów, konieczne jest stanowisko Rady Gminy Piekoszów, gdyż samo zabezpieczenie ruiny przed dalszą degradacją wymaga znacznych nakładów finansowych, których gmina nie może przeznaczyć, przy obecnym wieloletnim zaangażowaniu środków na zadania inwestycyjne wpisane do wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Piekoszów na lata 2020 – 2030.

Przewodnicząca
Rady Gminy Piekoszów

Barbara Drogosz

UZASADNIENIE

do uchwały Nr XXVIII/253/2020 Rady Gminy Piekoszków z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami GMINY PIEKOSZÓW na lata 2018 - 2021” za okres 2018 - 2020.

Zgodnie z przepisem art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2020 r. poz.282, 782 i 1378) wójt sporządza na okres 4 lat gminny program opieki nad zabytkami.

Obowiązujący „Gminny Programu Opieki nad Zabytkami GMINY PIEKOSZÓW na lata 2018-2021” – przyjęty został uchwałą Nr III/28/2018 Rady Gminy Piekoszków z dnia 20 grudnia 2018 r. i ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego z dnia 14 stycznia 2019 r. pod poz. 438.

Przepis art. 87 ust. 5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami przewiduje obowiązek sporządzania przez wójta sprawozdania z realizacji programu, co 2 lata i przedstawiania sprawozdania radzie gminy. Natomiast przepis art. 18 ust.2 pkt 2 daje uprawnienie Radzie Gminy do przyjmowania sprawozdań z działalności Wójta.

Niniejsze sprawozdanie obejmuje realizację „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami GMINY PIEKOSZÓW na lata 2018-2021”, za okres 2018 - 2020.

Przewodnicząca
Rady Gminy Piekoszków
Barbara Drogosz